

Presentatie AC

Gemeente Assen

Volgende slide

Rob Bouman / Esther Kuik

13 februari 2020

Hoe kijken wij naar de financiële positie van Assen?

Hoe krijg je als raad een goed beeld van de financiële positie?

1. Kaders voor reserves / voorzieningen / weerstandsvermogen
2. De financiële kengetallen
3. Analyse van het weerstandsvermogen
4. GTK 2020: 'Structureel en reëel begrotingsevenwicht' (incl. amortisatiereserve)

Kaders reserves / voorzieningen / weerstandsvermogen

Wat ligt er ter discussie / besluitvorming voor bij de raad:

- Kadernota reserves en voorzieningen 2019
- Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2020

3 concrete vragen gesteld:

- Uitgangspunt een risicobuffer van €100,- per inwoner (weer) op te bouwen?
- Heralloceren van een aantal bestemmingsreserves ten behoeve van de algemene reserve?
- Kunt u zich vinden in de richting uit de concept Kadernota's?

Kadernota reserves en voorzieningen

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	De raad is bevoegd (instellen en beschikken)	De raad is bevoegd (instellen), tenzij deze voortvloeit uit risico's of wettelijke verplichtingen (dan <u>moet</u> een voorziening worden gevormd) Het college is bevoegd (beschikken)
Onderdeel van	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Aanwending vrij	Ja	Alleen voor betreffende doel
Opbouw (dotatie)	Het resultaat van de baten en lasten leidt tot een storting respectievelijk onttrekking aan de reserve. Directe toevoeging is niet toegestaan Een raadsbesluit is vereist, tenzij er voor de betreffende reserve aparte spelregels zijn afgesproken.	De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de exploitatie. Uitzondering hierop zijn de egalisatievoorzieningen, hiervoor geldt dat het saldo in de exploitatie met de betreffende egalisatievoorziening wordt verrekend.
Aanwending (onttrekking)	Resultaat bestemmend (wordt begroot) Directe onttrekking (via exploitatie) is niet toegestaan. Een raadsbesluit is vereist, tenzij er voor de betreffende reserve aparte spelregels zijn afgesproken.	Rechtstreeks uit voorziening. Uitzondering hierop zijn de egalisatievoorzieningen, hiervoor geldt dat het saldo in de exploitatie met de betreffende voorziening wordt verrekend.
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel wenselijk	Ja, verplichte onderbouwing
Indeling	• Algemene reserve • Bestemmingsreserves	Voorzieningen voor: • Verplichtingen en verliezen • Bestaande risico's • Egalisatie van kosten • Bijdragen van derden, voor zover dit geen medeoverheden zijn (tariefegalisatie)

(Bestemmings-) reserves zijn middelen ter vrije beschikking van de raad.

Belangrijke vraag:

→ Hoe bewaak je de dotaties / onttrekkingen / omvang?

Voorstel

Vrije deel : € 352.000

Overhevelen : € 2.395.000

Kadernota reserves en voorzieningen

Opmerkingen:

- Goede toelichting van BBV
- De vraag is of de kaders helder zijn. Voorbeeld 2.2 rentetoerekening: 'Er mag rente toegerekend worden'. Wordt het wel gedaan of niet? (overigens: BBV doet de aanbeveling geen rente over vermogen toe te rekenen)
- Expliciet onderscheid maken in de kadernota tussen instelling, onttrekking/ mutaties en beëindiging of wijziging doel
- De voor- en nadelen van reserves (bijvoorbeeld van de 'reserve jaarovergang') worden niet genoemd

NB: Discussie mbt de amortisatiereserves (al dan niet opgesplitst in amortisatie/ exploitatie)?

Vraag: heralloceren?

- Wilt u het doel van de bestemmingsreserve wijzigen?
- Welke wel / niet?

→ politieke afweging!

Reserves volgens balans 31/12/2018

C1. Eigen vermogen/reserves						
Balanspost	boekwaarde 1-1-2018	resultaat- best. vorig jr	rente- bijschrijving	toevoeging	onttrekking	boekwaarde 31-12-2018
1.1 totaal 1.1 algemene reserves	20.287	7.119	0	230	6.219	21.418
1.2 Bestemmingsreserves						
Amortisatiereserves						
reserve nieuwbouwprojecten	3.538	0	78	153	505	3.265
reserve maatschappelijke renderende investeringen (MRI)	6.795	0	149	0	764	6.180
reserve opbrengst Essent-aandeel DNK	5.346	0	118	0	448	5.016
reserve wielervedaan	2.947	0	65	0	263	2.749
reserve voortgezet onderwijs	886	0	19	0	138	768
reserve MFA Assen-Oost	2.191	0	48	0	137	2.103
reserve De Nieuwe Kolk	17.991	0	396	0	1.507	16.880
reserve amortisatie brandweerkazerne	750	0	16	0	67	699
reserve amortisatie gebiedsgericht werken	300	0	7	0	0	307
reserve amortisatie Veemarktterrein	0	0	0	1.120	0	1.120
reserve amortisatie fietspad Europaweg Zuid	0	0	0	200	0	200
reserve amortisatie FlorijnAs	0	0	0	13.050	0	13.050
Egalisatiereserves						
reserve gemeentelijk sociaal deelfonds	3.692	0	0	497	3.178	1.012
reserve straten- en wegenbeheer	6.427	0	0	0	0	6.427
reserve maatschappelijke opvang	2.092	0	0	0	894	1.199
Reserves grondexploitaties						
algemene reserve grondexploitaties	14.178	0	0	4.469	0	18.647
weerstandsvormogen grondexploitaties	11.711	0	0	0	37	11.673

Reserves volgens balans 31/12/2018

Balanspost	boekwaarde 1-1-2018	resultaat- best. vorig jr	rente- bijschrijving	toevoeging	onttrekking	boekwaarde 31-12-2018
Reserves overige specifieke beleidstaken						
bestemmingsreserve jaarovergang	0	0	0	1.377	1.377	0
reserve opbrengst Essent-aandelen	29.989	0	0	0	4.000	25.989
reserve ijsbaancomplex/TRZ	2.500	0	0	0	0	2.500
reserve speelvoorzieningen	248	0	0	0	102	146
reserve stimulering economisch beleid	227	0	0	612	100	739
reserve investeringsbijdrage Groningen Airport Eelde	2.500	0	0	0	1.106	1.394
Reserves meerjarige projecten						
reserve grote projecten	14.708	0	0	4.000	17.050	1.658
reserve verkeersmaatregelen	723	0	0	0	251	472
reserve herziening bestemmingsplannen	623	0	0	0	0	623
reserve Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS)	560	0	0	0	560	0
reserve duurzaamheid	737	0	0	112	542	307
reserve groenontwikkeling	599	0	0	0	0	599
reserve woningbouw / stedelijke vernieuwing	529	0	0	0	510	19
reserve beeldende kunst	810	0	0	0	517	292
reserve RSP gelden FlorijnAs	21.149	0	0	1.610	5.733	17.027
reserve Binnenstad	0	0	0	3.000	243	2.757
totaal 1.2 bestemmingsreserves	154.747	0	896	30.200	40.027	145.816
totaal C1. Eigen vermogen/reserves	175.034	7.119	896	30.430	46.246	167.234

Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement

Belangrijke kaders:

- Hoe komt de risico inschatting tot stand?
- Welk risico vindt u acceptabel (risico aversie verschilt)?
- Verhoudingsgetal en GTK 2020
- Assen streeft naar ratio van 1,0
- Assen streeft naar solvabiliteit van 20% (ofwel € 95 miljoen).
- Hoe verhoudt zich de € 100 per inwoner?
 - **Vraag: Waar is dit op gebaseerd?**
- Waarom verschillende ‘algemene reserves’ (onder de bestemmingsreserves)?

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	voldoende
D	$0.8 < 1.0$	matig
E	$0.6 < 0.8$	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

Betekenis

Wat betekenen de financiële kengetallen ook al weer?

Kengetal	Definitie
Netto schuldquote	Netto schulden als percentage van de totale baten
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen u/g	Netto schulden als percentage van de totale baten, gecorrigeerd voor leningen u/g
Solvabiliteitsratio	Een solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre de organisatie in handen is van financiers (EV/TV)
Kengetal grondexploitatie	Totale boekwaarde NIEGG en IEGG als percentage van de totale baten (exclusief mutaties reserves)
Structurele exploitatieruimte	Structurele baten (incl. structurele onttrekkingen aan reserves) -/- structurele lasten (incl. structurele toevoegingen aan reserves) als percentage van de totale baten (exclusief mutatie reserves)

Financiële kengetallen

Balans gemeente Assen

Ten behoeve van de financiële kengetallen de sterk vereenvoudigde en afgeronde balans 2018 op hoofdlijnen: (in € miljoenen)

Debet / bezit	€	Credit / schuld	€
Immateriële vaste activa	0	Eigen vermogen	168
Materiële vaste activa	416	Voorzieningen	32
Financiële vaste activa	6	Schulden	201
Voorraden	23		
Vorderingen + overlopend	27	Kortlopende schulden en overlopend	71
Totaal Activa	472	Totaal Passiva	472

Baten (excl.) reservemutaties ongeveer € 280 mln.

Berekening kengetallen mbv de balans:

- Solvabiliteit : $168/472 = 36\%$
- Grex ratio: $(23 + 25)/ 280 = 17\%$
- Schuldquote : $(201 + 50)/ 280 = 89\%$

Financiële kengetallen

Ontwikkeling kengetallen volgens de begroting 2020:

Kengetallen financiële positie						(in %)
Omschrijving	rekening 2018	prognose 2019	begroting 2020	mjp 2021	mjp 2022	mjp 2023
Netto schuldquote	89%	102%	106%	111%	110%	106%
Netto schuldquote na correctie verstrekke leningen	87%	100%	104%	109%	108%	104%
Solvabiliteitsratio	36%	28%	24%	21%	19%	19%
Structurele exploitatieruimte	-5,0%	-7,5%	-2,9%	-1,3%	-1,3%	0%
Grondexploitatie	17%	17%	17%	16%	16%	16%
Belastingcapaciteit	96%	92%	92%	92%	92%	92%

Financiële kengetallen: vergelijken

Beleidsindicatoren van belang voor raad, college en organisatie!

Waarstaatjegemeente.nl

Mijn WSJG

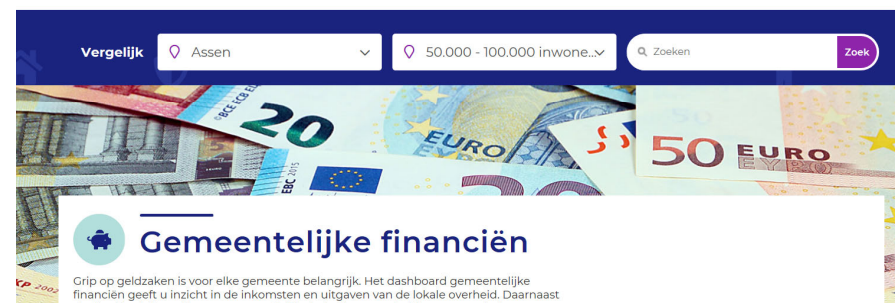
Home Thema's Producten Nieuws Over

Zie www.waarstaatjegemeente.nl

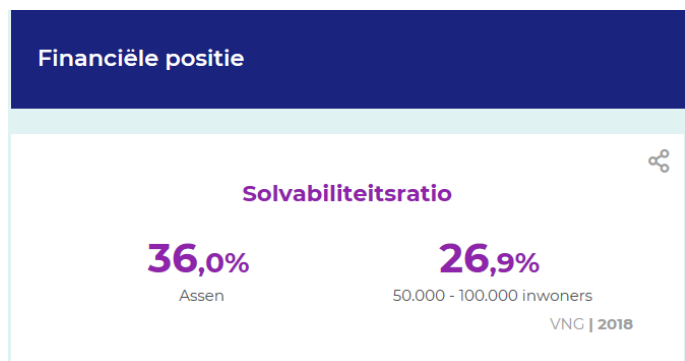
Hiermee kun je als raad sturen en vergelijken.

Let wel op:

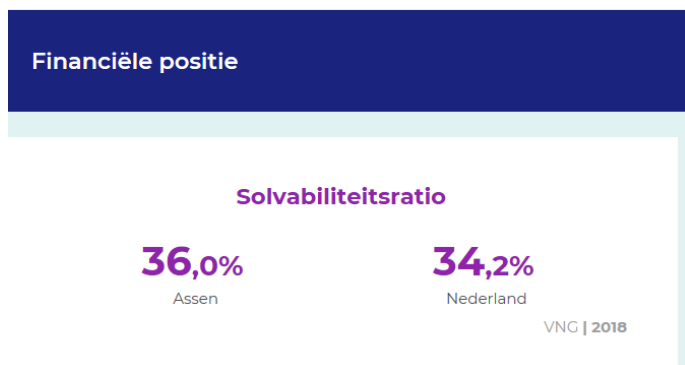
- Vergelijken met (gemeenten tussen 50.000 en 100.000 inwoners?)
- Beschikbaarheid data?
- Bron en ouderdom
- Uniforme administratie?

Financiële kengetallen: vergelijken

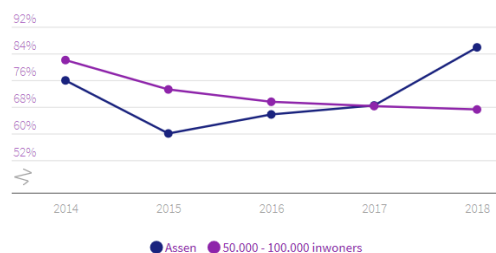

Solvabiliteit per 2018 aanzienlijk hoger (dus beter) dan vergelijkbare gemeenten (qua grootte) en iets beter dan landelijk gemiddelde.

Financiële kengetallen: vergelijken

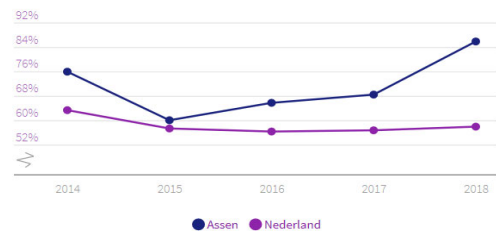
Netto schuldquote incl. uitgeleende gelden

VNG | 2014 - 2018

Schuldquote tot en met 2017 lager dan vergelijkbare gemeenten, maar sinds 2018 fors gestegen.

Netto schuldquote incl. uitgeleende gelden

VNG | 2014 - 2018

Schuldquote hoger dan Nederland en in 2018 fors gestegen, terwijl rest van Nederland vrijwel gelijk blijft.

Weerstandsvermogen

Kengetallen weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen	
Omschrijving	(bedragen x € 1.000 per 1-1-2020)
Weerstandscapaciteit (A)	65.548
Benodigde weerstandscapaciteit voor risico's (B)	27.266
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	38.282
Weerstandsvermogen ratio (A/B)	2,4

Weerstandscapaciteit	
Omschrijving	(bedragen x € 1.000 per 1-1-2020)
Algemene reserve	18.248
Reserve weerstandsvermogen	16.000
Algemene reserve grondbedrijf	18.751
Weerstandreserve grondbedrijf	11.449
Risico reserve FlorijnAs	1.100
Bestemmingsreserves exclusief verplichtingen	p.m.
Stille reserves	p.m.
Onbenutte belastingcapaciteit	p.m.
Nieuwe beleidsruimte	p.m.
Totaal	65.548

Risico's	
Omschrijving	(bedragen x € 1.000 per 1-1-2020)
Decentralisatie Sociaal Domein	7.650
Exploitatie vastgoed	1.956
Overige beleidsterreinen	3.626
Algemeen en bedrijfsvoering	1.782
Grondexploitaties en projecten	12.252
Totaal	27.266

Structureel en reëel begrotingsevenwicht

Definitie volgens GTK 2020:

Structureel evenwicht

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De financieel toezichthouder heeft de wettelijke taak om te beoordelen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht.

Reëel evenwicht

Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn. De gemeente moet zich rekenschap geven van daadwerkelijk te verwachten groei of afname van baten en lasten.

Er zijn twee mogelijkheden voor inzet van de algemene reserve:

1. Inzet van de algemene reserve voor een periode van maximaal vier jaar
2. Inzet van de algemene reserve voor een periode langer dan vier jaar.

Amortisatie reserve

Discussie:

- Er is geen sprake van een reserve dekking kapitaallasten
- Ongeacht de benaming van de reserve. Probleem = er is geen structureel sluitende begroting (ook al ontstaat dat probleem pas in 2030)!
- Wat vindt de commissie BBV en de Provincie Drenthe hiervan?

Wanneer het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten minder is dan de boekwaarde van de desbetreffende activa, dan kunnen de kapitaallasten slechts naar rato aan de bestemmingsreserve kapitaallasten worden onttrokken, waarbij de afschrijvingstermijn gelijk moet blijven.

Nieuwe perspectieven

In de nieuwe economie doen kansen zich sneller voor dan ooit. Nieuwe spelregels geven een boost aan zakelijk werken. En een nieuwe generatie staat klaar om het anders te doen. Beter, slimmer, innovatiever. Wie succesvol wil ondernemen, moet zelf ook vernieuwen. Open staan voor verandering. En met open vizier kijken naar de mogelijkheden die voor ons liggen.

Nieuwe perspectieven, dát is wat BDO u wil bieden. En kan bieden, dankzij onze unieke combinatie van lokale marktkennis en een internationaal netwerk. Persoonlijke dienstverlening en een professionele aanpak. BDO helpt u graag om vanuit een andere invalshoek naar uw business te kijken. Zodat u de juiste beslissingen neemt om uw organisatie sterker, wendbaarder en succesvoller te maken. Of u nu een mkb-bedrijf, familiebedrijf, publieke organisatie of internationale onderneming bent.

BDO kijkt graag met u vooruit. Samen komen we tot nieuwe inzichten en nieuwe kansen in uw markt. Samen creëren we nieuwe perspectieven.

BDO Accountants & Adviseurs verleent vanuit 28 vestigingen in heel Nederland en met ruim 2.150 professionals diensten op het gebied van accountancy, belastingadvies en consultancy.

BDO adviseert ondernemingen in tal van branches en is sterk in de advisering aan het Nederlandse middenbedrijf, (semi-) overheidsinstellingen en familiebedrijven. Of het nu gaat om een controle van uw jaarrekening, de begeleiding van een ingewikkelde overname of een fiscaal advies op maat. In alle gevallen heeft u te maken met professionals. Zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal. BDO maakt deel uit van het internationale BDO-netwerk (actief in 158 landen, meer dan 67.000 medewerkers wereldwijd) dat bestaat uit zelfstandige en onafhankelijke organisaties, die over de hele wereld onder de merknaam BDO actief zijn op het gebied van de zakelijke dienstverlening. Dat maakt ons in alle opzichten bijzonder betrokken. Kijk voor meer informatie op www.bdo.nl

All rights reserved 2017